

NÉPNENEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.</p> <p>Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.</p> <p>Előfizetési ár: egész évre 6 K.</p> <p>Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal</p> <p>BUDAPEST,</p> <p>VIII., Szentkirályi-utca 28.</p> <p>(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, min'ten közlés után 6 fillér fizetendő.</p> <p>Allandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény.</p> <p>Kisebb hirdetésekre külön árszabás.</p> <p>Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal... * 28.— Nyolcad oldal * 10.—</p> <p>A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	---	---

Mellőztetésünk.

Fajdalmasan érinti a magyar katolikus néptanítói kart az a sajnálatos körülmény, hogy bármikédezményben, elismerésben részesítsék is a magyar tanítóságot, abból a hitfelekezeti, nevezetesen pedig a *katholikus* tanítóságnak csak e morzsák vagy mint a legutóbb is, még ezek sem jutnak. Pedig, akár számát tekintjük a magyar katolikus tanítóságnak, t. i. ez teszi a magyar tanítóság törzsét; akár pedig értelmi és tanítói kvalitását mérlegeljük, amely úgy az iskolában, mint a társadalmi tevékenység terén olyan számottevően érvényesül; akár pedig azt vesszük szemügyre, hogy a *vallás-erkölcsös* és *nemzeti* alapon nevelő katolikus tanítóság a nemzetnek, tehát az államnak olyan szolgálókat tesz, amelyek a nemzet *erkölcsei* és szellemi szintjének és a nemzeti érzület emelésére a legnagyobb kihatással vannak, mert ha van iskola, amelyben *nevelnek* még, akkor ez esakis a *hitvallásos* iskola, — akkor nemcsak az igazság és méltányosság, hanem a *hazafias gondosság* és okosság is azt parancsolja, hogy a magyar népmivélésnek ezen legelső és végeredményében legkihatóbb munkáit mindenben mellőzni, kisebbíteni, háttérbe szorítani és mindezekkel szíve mélyéig elkeseríteni *nem szabad*. Ezen eljárást sem a nemzet érdekében valónak, sem pedig emberileg szólva *humánusnak* mondani nem lehet. Aki, vagy akik ezt teszik és elősegítik, azok nem tudják vagy tudni nem akarják, hogy cselekedetük a nagy nemzeti népkultúra kárára van, mivel a hitfelekezeti tanítóságot szíve mélyéig elkeserítik és buzgalmát erőszakosan lohasztják.

Nem az egyéni ambíció ki nem elégítése, nem személység hiúság, nem a minden áron való visszavonás szítása iratja e sorokat velünk, hanem a tények egész sorozata bizonyít amellett, hogy a hitfelekezeti tanítóságot mindenben mellőzés éri, még olyan dolgokban is, amelyek anyagi áldozattal nem járnak.

Itt van a tanítói fizetések rendezése. A *felekezeti* tanítóknak kevesebb jutott. A szegény kántortanítók olyan sérelem esett, amely a legjobb akarat mellett sem mondható igazságosnak. Amit a kántortanító a sokszor igen nehéz kántori munkával megkeres, azt tanítói fizetésének tudják be. Költségei is vannak mellette és ezeknek teljesítése elveszi szabadidejét, kockára teszi egészségét és a két munkakör ellátásáért annyi fizetést kap, mint amennyit a nem kántoroskodó kartársa élvez. Nem lohaszthatja-e lelkesedését az a tudat, hogy hiszen nekem tanítói működésemért kevesebbet adnak, mint a nálamnál fiatalabb csakis osztályvezető kartársamnak. Kevés az egész tanítói fizetés, bőven kijut mellette a nyomorúságból. És még ezt a tanítói fizetést sem kapja *egyenlően* minden tanító.

A nyugdíj-ügyünk mióta vajudik már és alighanem nekünk megint csak picike kis egerkét fog szülni az.

Évek óta kérelmezzük már a vasuti kedvezményes jegyet. Könyörgünk, kilincselünk, de meg nem hallgattatunk.

Legujabban pedig 18 segédtanfelügyelői kinevezést olvastunk és amint azt a *Népmivelő* is megemlítette, a kinevezettek között *egyetlen* egy *katholikus* iskolában működő tanító sincsen, holott a 18-ból 10 állami elemi iskolai igazgató vagy tanító neve olvasható. Hát lehetséges-e az, hogy a magyar katolikus tanítóság annyi ezret számláló testületében *egyetlen egy* olyan tanítót sem találtak, aki érdemes lett volna a segédtanfelügyelőségre. Nem tudom hányan és kik pályáztak, de ha érdemes katolikus tanítók pályáztak és *egyetlen egyet* sem neveztek ki, akkor ez fölötté fajdalmasan érintheti a katolikus tanítóságot. Mert, mit is jelent ez? — Jelenti azt, hogy a kath. tanító lehet bármilyen jó tanító is, dolgozhat, fáradozhat a társadalmi tevékenység terén bármiként is, előre haladni még sem fog. És mi lesz ennek a következése? — A *lemondás*, a *közöny* és *nemtörődés*. Minek akkor önművelődni, erre költekezni, tanulni, a köteles-

nel nagyobb munkát végezni, ha példa sines rá, hogy akár egy is közülünk előrehaladhatna.

Nem hisszük, hogy a közoktatásügyi kormány vezetőjét ilyen celzatoság vezette volna, mert sokkal nagyobb az iránta való tiszteletünk és igazságos eljárásába vetett hitünk. Még azt sem akarjuk föltételezni, hogy tanácsosai ilyen, az egész hitfelekezeti tanitóságot melyen sértő előterjesztéssel járultak volna ő nagyméltósága elé, hanem inkább abban keressük az okot, hogy nagyon sok a *támogató* az ily kinevezéseknél. A szegény kath. tanítónak pedig, aki csendesen munkálkodik szerény kis körében, nincsen senkije, aki előre tolná, az *érdeme* meg egyedül még nem elég arra, hogy *észrevegyék*. Nagy befolyások érvényesülhetnek a különböző kinevezéseknél és a szegény *tanító*, különösen a hitfelekezeti, persze, hogy az utolsó lesz és így háttérbe szorul.

Sajnos, nem tehetünk egyebet, minthogy e fölött fájdalomunkat nyilvánítjuk és konstataljuk, hogy az ilyen eljárás nem igen alkalmas az ország hitfelekezeti és községi tanitósága hivatalbeli buzgalmanak a növelésére.

Eveken át általános volt az óhaj, hogy tér nyíljon a tanítók érvényesülésére. Ime, megtörtént. Megnyíltak a tanfelügyelőség kapui a tanitóság előtt. Hála és köszönet érte közoktatásunk böles vezetőjének. De akkor ne csak a magyar tanitóságnak csak egy kiváltságos osztálya legyen részes ebben, hanem legyen jussa hozzá minden magyar neptanítónak egyformán, aki érdemes rá. Mert ha a mostani tapasztalatok ismétlődnek, akkor rosszabbul leszünk, mint voltunk; mert eddig legalább a *remény* életett, ezután még ezt is elvesztjük.

Nem vonunk párhuzamot az állami tanítók, a felekezeti és községi tanítók számaránya között, csak keserű érzéssel vonjuk le ismét az igazságot, hogy még mindig mostoha gyermekei vagyunk a hazának. De azért még se csüggedjünk. Dolgozzunk állhatatosan tovább, úgy mint eddig, el kell, hogy következzen az az idő is, amely nekünk is meghozza a jobb jövőt.

Egy, aki nem pályázott.

Sexualis pedagógia.

A népnevelésügy terén alig van manapság aktuálisabb téma, mint az, hogy a tanítói karnak, különösen pedig a katolikus tanítói karnak kell-e, s ha kell, miként kell állást foglalnia ezzel a divatos (vagy inkább talán járványszerűleg fel-lepett) eszmével, a gyermekek nemi fölvilágosításával szemben. Ahány fej, annyi vélemény. Az én nézetem azonban határozottan az, hogy nagyon is sarokra kell állnunk, nem pedig a magyar ember jellemző nemtörődömségével várunk azt, hogy hova fejlődnek a viszonyok, ha szabadjára bocsájtjuk; mert akkor már későn lesz sopánkodnunk, ha rombolva, pusztítva

végigsöpri az országot ez a nyugatról bejövő áradat, mely végveszedelemmel fenyegeti a már anélkül is eléggé meglazult erkölcsiséget. Egy-értelműleg kell tehát talpra állnunk és ezen állásfoglalásba be kell vonnunk a jobb érzésű szülőket is, mert csakis a nagy többség és pedig főleg a szülők nagy többsége foglalhat méltóképen állást az ilyen vallást, családot és tiszta erkölcsöket egyaránt felforgató eszme ellen. A tanítói kar pedig akkor tesz leghelyesebben, ha ezen állásfoglaláshoz igazodik és a szülőkkel karöltve iparkodik eredményes hadjáratot indítani ezen a művelt nyugatról beszarmazó erkölcsi tatarjárás ellen.

Számtalan azon cikkek, kisebb-nagyobb tanulmányok száma, melyek a sexualis fölvilágosítás tételéről pro és contra elhangzottak, mal-mot lehetne hajtani azzal a tintával, amit ezen kérdés megvilágítása körül lefolyt vitákban el-pocsekoltak, mindannak dacára a kérdés kérdés maradt, az ügy egy lépéssel sem jutott előbbre, vagy hátra és pedig (az én szerény véleményem szerint) azért, mert nem azokra bízták az ügy elbírálását, akiket első sorban megillet: a nagyközönségre, a szülőkre.

A nagy nyilvánosság elé kell tehát helyezni a kérdést: megengedhető, ésszerű dolog-e az, hogy gyermekeinket akár az iskolában, akár a családi körben a nemi különbségről és a nemi élet főbb fázisairól általánosságban, vagy részleteiben is fölvilágosítsuk? Sem a katolikus tanitóság, sem a nagyközönség választ előre nem tudhatom, de azt hiszem, megegyezik az az enyémmel. Én részemről megtoldom még egy kérdéssel, t. i. mikor és hogyan történjék az a fölvilágosítás? Így is csak azt válaszolhatom rá, hogy némely ritkán előforduló különleges esetben talán igen, de általánosságban és magát a fejletlen gyermekkort véve tekintetbe, a leghatározottabban *nem*.

Részletezzük azonban tárgyilagosan, mi is volna tehát a sexualis pedagógia célja és mik az előnyei?

A sexualis pedagógia célja az, hogy az éretlen gyermek a legelemibb tanulmányaival együtt tanulja megismerni az embert, az emberi szervezetet, *mindegyik* szervnek a célját és rendeltetését. Ezekből következik aztán folytatólag a fajfentartás és szaporodás ismertése. Szóval többé-kevésbé világításba helyezni a *fejletlen* gyermek előtt mindazon ismereteket, amelyeknek a tudása csak *kifejlett* korban válik aktuálissá, az i betűvel együtt megismertetni vele a nemi életnek a szeméremzértől természetsszerűleg elpalástolt titkait is.

Viszont azon előnyök, amelyekért ezen erkölcsi tömeggyilkolást elkövetni érdemes, a mai mindent majmoló kor, a művelt külföld modern, sőt ultramodern írói szerint a következő: a nemifölvilágosítás megmenti a gyermeket a sötétben való tapogatózástól. Feltár és megvilágít előtte mindent, tehát már kezdettől

fogva tisztán láthat mindent. Tudni fogja meddig tart az életszükséglet és hol kezdődik a bűnös túlkapás. Ha pedig a gyermek mindezeket előre tudja és látja, sokkal könnyebb őt megmenteni az elbukástól. Önkéntelenül is visszalép majd az erkölcsi posvány széléről, ha látni tudja abban a saját testi és lelki romlását. Föltétlenül meg kell pedig mindezt tenni még a gyermekkorban, mert a tanító, vagy szülő a helyes nyomon haladva, megmaradhat a szükséges keretek között, míg enélkül megteszik ugyanazt előbb-utóbb mások a legtöbb esetben helytelenül, sőt rosszakaratúlag.

Szépen hangzó szavak ezek, elismerem magam is, és első tekintetre színigazságnak tünik föl mindegyike, de a tüzetes vizsgálódó előtt elhomályosodnak a vászonra festett lángok, ellapulnak a nagyhangú frázisok és megjelenik a rideg valóság, amelytől és a beálló következményektől bárha meg nem fáznak maguk a sexualis pedagógia apostolai is.

Taglaljuk csak elfogulatlanul: elérjük-e a sexualis fölvilágosítással azt az eredményt, amit a modernizmus hirdet és állít. Ó, korántsem! Azt igen is elérjük, hogy a gyermek lát olyan dolgokat, amelyek még nem a szeméi elé valók, csakhogynem tisztán, mert arra, hogy tisztán lásson, úgy szellemi, mint testi fejlődöttsége képtelen. Mérgezett gyilkot adunk tehát a gyermek kezébe, amellyel, minthogy nem tud vele bánni, legelsőben is saját magában tesz kárt. Világító fáklyát gyújtunk ugyan neki, de az ő ügyetlen kezei közt pusztító tűzveszedelemmé válik az s mire elvakult szeméit ismét kinyithatja, csak azt látja, hogy testileg és szellemileg, erkölcsileg és anyagilag tönkretette a mindent elemesztő láng. De hát akkor miért hirdeti a pedagógia ezt a fontos elvet: minden nevelői eljárás és tanítás feleljen meg a gyermek fejlettségi fokának.

Ki meri azt állítani magáról, hogy feltétlen biztossággal el fogja találni a határokat, ameddig elmehet, és a hangot, amelyen belefoghat ilyen kényes tárgy ismertetésébe? Ha annyira burkolt formában adjuk elő a tárgyat, hogy az az ártatlan gyermek gondolatmenetét meg ne zavarja, szüziiesen tiszta lelki világát be ne moeskolja, akkor a danaidák hordóját töltögtük. Végeztünk egy nagy gondot igénylő munkát, melynek az eredménye a semminél is kevesebb, mert a homályos, burkolt formában előadott, teljesen ismeretlen anyagból a gyermek nem fogott föl semmit. Azt az átkos hatást azonban így is elértük vele, hogy föleslítettük a gyermek kíváncsiságát olyan dolgok iránt, amelyekről eddig mit sem tudott, tehát rájuk sem gondolt. — Az emberi természetbe beoltott tudnivalóság — vagy nevezzük azt itt még csak kíváncsiságnak — ösztökéli, hogy tudnivalóságát, avagy kíváncsiságát kielégítse ott és úgy, ahol és ahogyan tudja, holott a mi sexualis előadásunk nélkül mindez eszébe sem jutott volna.

Erre azonban azt felelhetik a nemifölvilágosítási hívei, hogy nem is annyira az ártatlan, mint inkább a romlott gyermekek érdekében szükséges a sexualis pedagógia. Ebben talán több igazuk van. Lássuk tehát itt is, mi lesz az eredmény? A romlott, főleg a városi utcagyerekek már vannak némi zavaros fogalmai a nemi életéről. Erre előadásunk azt a behatást gyakorolja, hogy ő helyes nyomokon halad, mert ime, a tanító úr az iskolában is előhozakodott vele, ámbár okosabb nem lett tőle, tehát hiányos ismereteit — mint az iskolában is művelt tudományát — kiegészíti ott, ahol az elsőket szerezte, az utca fertőjében. Magától értetődik és bővebb bizonyítgatásra egyáltalán nem szorul aztán az a körülmény, hogy az így megszerzett ismeretekben nem lesz köszönet. Ha romlott volt eddig, még sokkal romlottabb lesz ezután, mert egy éretlen gyermek ilyen ismereteket csakis az erkölcsi fertő legfenekére sülyedt egyénektől szerezhet.

Nos hát akkor a sexualis pedagógia hívei örvendjenek neki, ha romlatlan lelkületű fiaiknak és leányaiknak ezek a fenékre sülyedt alakok lesznek a tanítómesterei. Pedig, hogy ezek lesznek, arról szentül meg lehetnek győződve, mert a homályos, burkolt formában előadott dolgok által fölbolygatott kíváncsiságuk hajtani fogja őket addig és oda, ameddig és ahol kíváncsiságuk kielégítést talál. Hogy pedig ezen a bajon úgy segítsünk, hogy a tanító külön-külön mindegyik gyermek erkölcsi színvonalához alkalmazza előadásának anyagát és határait, annak kivihetőségére még gondolni is képtelenség.

Ez az egyik eshetőség. A másik, ha ugyanis minden leplet félredobva nyíltan és világosan föltárunk mindent a gyermek előtt, még vigasztalanabb. Ezt ugyan csak a legliberalisabb gondolkozású írók merik még nyíltan hirdetni, de azért röviden térjünk ki erre is. Hova jutunk az ilyen gyermekneveléssel? Egyenesen fölforgatjuk a világ rendjét. Hiszen ezután már csak a szabadszerelem következhetik! Hiszen, ha az előtt a gyerek előtt már nincs titok, nincs többé szemérem se: pedig a szeméremmel az erény és erkölcsiség utolsó csiráját is kiöltük az emberiségből, s utána csak az állati ösztön vakon való követése következhetik. Különben is egyik ultramodern író (a nevét elfelejtettem, de azt hiszem, nem is igen érdemes megjegyezni), egész nyíltan azt vallja, hogy: *bármely körülmények közt is jobb a teljes kielégítés, mint az önfertőzés.* (Hátszen annyira-mennyire ez igaz is, de talán mégis okosabb volna azon törnie a fejét, hogy mindakettő elkerülhető legyen!)

Ha tehát az egyik mód gyilkosabb a másiknál, mi a tanítói kar teendője ezen hatalmas áramlat ellensúlyozására, vagy helyes mederbe való terelésére vonatkozólag? Az eddigiekből látuk, hogy a gyermekek nemi fölvilágosítására nemhogy szükség volna, de minden jobb érzésű

embernek föl kell minden eszközt használnia annak megállítására s erre a legjobb eszköz tényleg a sexualis fölvilágosítás, csak hogy nem a gyermekeknek, hanem a szülőknek a fölvilágosítása.

A köznép nagyfokú erkölcsi sülödése, sőt helyenkint, hogy úgy fejezzem ki magam, elálatiasodása csak a legutóbbi évtizedek szüleménye. A seb tehát még nem nagyon mély, talán még nincs is szükség műtetre, csak a valódi baj fölismerésére és gondos gyógykezelésre. A köznép a nemi szerveket, a nemi életet éppen úgy nem ismeri, mint ahogyan nem ismeri az a gyermek, akit egyesek mindenáron föl akarnak világosítani. Világosítsuk föl tehát a felnőtteket, itt már megtehetjük azt mindenféle káros következmények nélkül. Itt tüntessük föl a tiszta családi élet előnyeit, viszont azt a testi és lelki sülödést, erkölcsi és anyagi romlást, melyet az érzékiségnek vakon való kielégítése okoz. Mutassunk rá arra az ép, vagy elsatnyult nemzedékre, mely egyúttal a szülők erkölcsi bizonyítványa is; bizonyára nem fognak szavaink a pusztában elhangzani.

Ha az a szülő, vagy bármely felnőtt is tisztában lesz tettének következményeivel, bizonyára óvakodni fog olyanokat is magához rántani a posványba, kik azt még elkerülhetik, ha pedig még ő maga sem jutott oda, százszor inkább oltalmazni fogja gyermekeit. Ezenfölül még az az előnye is meglesz a szülők fölvilágosításának, hogy a legalsóbb osztályhoz tartozó szülő is jobban fog tartózkodni gyermekei előtt a két, vagy csak nagyon is egyértelmű szavak használatától, sőt, ha máshol és másoktól hallott is a gyermek ilyen, el tudja azt ütni holmi semmit mondó magyarázatokkal, melyet azonban a gyermek, minthogy előtte a legnagyobb tekintélyű egyéntől, a szülőtől származik, elfogad és elhisz.

Szerény véleményem szerint ezen a nyomon kell megindulnia annak a hadjáratnak, amelyet tényleg meg kell már egyszer indítani a mindinkább fölburjánzó erkölcstelenséggel szemben. A gyermekek fölvilágosítása ugyanis egyrészt a legtökéletesebb tudást igényli a legtapintatosabb előadással párosítva, az eredmény mégis éppen az ellenkezője lesz annak, amit óhajtottunk, mert hogy a romlatlan gyermeket elrontjuk vele, azt józan gondolkodású ember előtt magyarázni is felesleges. De a romlottnál sem állapíthatjuk meg soha a határt, ameddig menünk kell és sosem tudhatjuk azt, melyik az a szó, amelyet már nem lett volna szabad kimondanunk. Ezt csak egy valaki tudhatja s az is jobban csak érzi, mint tudja, a szülő.

Minthogy azonban egy ember ilyen óriási horderejű dolog felett végleges ítéletet nem mondhat, nagyon kívánatosnak tartanám, ha mások is hozzászólnának ehhez a tárgyhöz. Én részemről véleményem leszögezésére Berzenyi következő szavait idézem:

«... minden ország támasza, talpköve — nem a sexualis pedagógia, hanem — a tiszta erkölcs...»

Becske.

Tóth Lajos.

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítógyűlés. A beregmezei róm. kath. esperesi tanítói kör f. évi március 23-án Beregszászban tartotta tavaszi gyűlését. Reggel 9 órakor szentmisét hallgattak a tagok, előzőleg a ker. papság és tanítói kar husvétii szent gyónását végezte el. Gyakorlati tanítást tartott a IV. osztályban a törtszám ismertetéséről *Jakner* Endre beregszászi tanító. A tanításról eszmecsere folyt. Ezt a pályamunkák fölolvása követte. A főt. egyhm. hatóság részéről kitzűzött három pedagógiai tétel közül két tétel tárgyalása. Pénztári jelentés és tagsági díjak befizetése a kör tagoktól. Elnök indítványt tett az Országos Madárvédő Ifjúsági Liga szervezése tárgyában. Megvitatták az Országos Kath. Tanügyi Tanács által a «Népevelő» f. évi 11. számában közölt tételeket és a kőbölkitiak által tett indítványt. Végül tárgyaltak a pécsmegyei róm. kath. tanítóegyesületnek a «Népevelő» c. kath. tanügyi lap terjedelmének növelése, illetőleg fokozása érdekében a ft. egyházmegyei főtanfelügyelő útján a tanítói körökhöz intézett indítványa fölött.

IRODALOM.

A Szent-István Társulatnak az 1908—9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházzathóságilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

Nagy Lajos magyar király. Regényes korrajz. *Irtá Andor József.* *Andor* könyve nem tartozik azon könnyű veretű munkák közé, melyeket fölveszünk s mire letették őket, már elfelejtjük, mit is foglalnak magukban. Nem közönséges írói művészet kell ahhoz, hogy valaki úgy meg tudja jeleníteni a kor lelkét, mint az e könyvben *Andornak* sikerül. Lajost, a nagy királyt rajzolja meg nekünk, de ez a rajz nem hideg kép, hanem igazán az eleven élet rajza, melyet a szent pietás ihlete teremtett. Fráter Cyprianust, a diósgyőri-pálos kolostor bibliothekáriusát szólaltatja meg; úgy adja elő Nagy Lajos élettörténetét, mint azt a jámbor barát vagy a maga szemével látta, vagy olyanoktól hallotta, akik a király tetteit közvetlen közlelől megfigyelhették. Kettőt is elér az író ezzel a látszólag egyszerű eszközzel: szolgálja az *elhatetés* művészetét, ami különösen történeti munkánál nem esekély érdem és a közvetlenséget, amelyet a szemtanuk előadása sugároz. Így meglevénedik előtünk a nagy korszak, a királyi udvar, ahonnan országoknak parancsolnak, a magyar nemesség keményderekű embereinek színes világa, az olasz föld izzó szenvedélyeinek sokszor sötét képe s ezzel megnyugtató ellentétben a esöndes kolostori élet lelketpihentető harmóniája. De e képeknek középpontja mindenütt Lajos, a nagyszívű, erőskezű, de gyöngéd vallásos érzésű király. A könyvben egyhelyütt ezeket a sorokat olvasom: «Szeretet nélkül olyan az irás, mint a pengő cimbalomhoz». Ezt a könyvet is a szeretet iratta a szerzővel, szeretet a magyar történelem egyik legszebb korszaka s egyik legideálisabb jellemű királya iránt. A régies zamatú, melegséggel ömlő sorok hiven kifejezik ezt a szeretetet. *E könyvnek nem szabad hiányzania egy ifjúsági könyvtárból sem.* Megrendelhető a *Szent-István Társulatnál.* Ára díszkötésben 4 korona.

Szepessy László: Liliomok Lilioma. Mária-dalok könyve. Budapest, 1909. Tizenhatodréf. 170 lap. Ára 3 korona. *Kapható a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.* A modern, fékevesztett költői szabadosságnak a korában szertelenségekre vágnak az ifjú óriások s élükön 'Ady Endrével visszataszítóan természetellenes magyar költészetet csináltak, melynek semmi köze a magyarságunkhoz, kristálytisza hagyományos irodalmi örökségünkhöz. Jóleső üdítő harmat száll azért a lelünkre, mikor e nyegle poémák undora után Szepessy Lászlónak, a Mária-kultusz szolgálatába szegődött jönevű katolikus költőnek legújabb kötetét: a *Liliomok Liliom* át vesszük a kezünkbe. Minden túlzó fanatizmus nélkül való, rendkívül gazdag képzelőtehetséggel megajándékozott a Mária tiszteletében sokszor a köteleis naivságig fölemelkedő léleknek az artisztikusan komponált Mária-dalai ezek. Mentek a szertelen modern cífraságotól, anélkül, hogy a költői lendületet és színvonalat a költő egy percre is szemé elől tévesztené. Szokatlan csinnal kiállított kedves kötet a «nihil obstat» jegyét is megkapta és «a világraszólóan zseniális prózáköltőnek.» *Prohászka* püspöknek van ajánlva.

A jellem útja. *Szuszai* Antal, ez a forró szívé s ihletett lelkű katolikus író, tizenkét-tizenhét éves gyermekek számára könyvet írt, mely méltán megérdemli az önnevelés kézikönyvének nevét. Ideges korunk egyik legerősebb kérdését, a jellem kérdését magyarázza benne okosan, higadtan, szeretettel. A huszadik század sok téren büszkén tűzheti ki a haladás zászlaját, de ha egészséges, szép és harmónikus jellemek után kutatunk, megdöbbentő sivárság tárul elénk. Amit minden öntudatos szülő elsősorban akar, hogy gyermekéből egész, szabad és jó ember legyen, ezt akarja könyvével *Szuszai* Antal. Nem a komoly erkölcs tanító beszél könyvéből, hanem egy lelkes, bölcs ember, aki érti a gyermek lelkét s ismeri azt a hangot, mellyel a kis emberekhez közel lehet férni. A tiszta erkölcs s a nemes eszmék levegőjét terjeszti a könyv, mely Fáy Dezső rajzaival a Szent-István-Társulatban jelent meg s ára füzve 150 kor., kötve 250 kor., díszkötésben 3 kor. *Kapható a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében,* (Budapest, Kecskeméti-utca 2.) valamint az ország minden könyvesboltjában.

Tótnyelvű népies imakönyv. «*Mesiác Bozského Srdeca Jezisovho*» azaz «Jézus Isteni Szívének hónapja» megjelenéstől nyelven. Szerkesztette P. Daubner Alajos Jézustársasági atya Nagyszombatban. Kiadta a Szent-István-Társulat. Ára kemény kötésben 50 fil. Ez a csinos külsejű kis imakönyv június hó minden napjára külön-külön írt szép oktatásokat tartalmaz. A lendületes és szívehezszóló imák egyházhatalóságilag is jóvá hagyattak, miért is e könyveket igen ajánljuk a lelkeskedő papságnak és néptanítóik karnak tótajkú hiveik körében való elterjesztés végett. Ezzel ugyanis hathatósan előmozdítják hiveik közt a Jézus Szíve tiszteletét, és egyszerűsége az Egyház ama szándékát is, hogy — kivált a mostani nehéz időkben — Jézus Szívével keressünk menedéket.

Az Élet e heti száma nemcsak tartalmának kiválóságával akarja meghálálni azt a szeretetet, amellyel a közönség már eddig is elhalmozta, hanem azzal is, hogy a kiállításában, az illusztrációiban olyant iparkodik nyújtani, amelyet eddig még egy magyar hetilap se adott. Az *Életnek* e heti számában ugyanis számos *szines illusztrációval* találkozunk, amelyek a lapnak mindenestre nagy élénkítésére szolgálnak és művészeti tekintetben is nagyon emelik. A lap irodalmi tartalma természetesen most is, mint eddig is elsőrangú. Kiemeljük *Prónai* Antal tanulmányát Petőfiről. *Sik* Sándor versét: A tó lelke, *Szemere* György novelláját, Elfogyott a mese, *Margitai* Ernő utirajzát, mely Capri-ról szól. *Gróf Vay Péter* tanulmányát: A Daimyo-várak. *Bársony* István történeteit - «Gusztó bácsi» meséi. *Havadi* Barnabás novelláját: Éva. A kiváló irodalmi hetilap előfizetési ára egész évre 20 korona. Megrendelhető: VIII., Szentkirályi-utca 28. szám. Mutatványszámot szívesen küld az *Élet* kiadóhivatala.

Tájékoztató.

A tanító özvegyének özvegyi segélye a nyugdíj-járulékok törlesztésére le nem foglalható.

A m. kir. közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya kimondta, hogy: a népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kiseddóvó-intézetek tanítói s nevelői nyugdíj- és gyámpénztára irányában a tanítót (óvót, nevelőt) terhelő járulék nem érvényesíthető az *özvegyet és árvákat megillető nyugdíj- és gyámpénztári ellátás vagy részletetés* ellen.

A határozat azzal indokoltatik meg, hogy a népoktatási nyilvános tanintézetek s nyilvános kiseddóvó-intézetek tanítóinak s nevelőinek nyugdíjazásáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak gyámoltásáról szóló 1875. évi XXXII. s az ezt módosító 1891. évi XLIII. törvényeknek nincs oly rendelkezése, mely a szóbanforgó felelősséget kifejezetten megállapítaná. Sőt olyan rendelkezés sincs, mely az alkalmazottat terhelő nyugdíj- és gyámpénztári járulékok befizetését a hátrahagyott házastárs és árvák ellátásának és részletetésének föltételül állítaná. Az özvegy és az árvák joga tehát függetlenül áll a járulékok befizetésének megtörténtétől.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapestben.

Az országos kath. Iskolaegyesület ügyvezető igazgatósága f. hó 20-án *Dr. Giesswein* Sándor apátkanonok elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: *Dr. Mihályfi* Akos egyetemi tanár, *Ember* Károly ügyvezető igazgató, *Gerely* József és *Urbányi* József igazgatósági tagok. Az ügyvezető igazgatóság örömmel értesült arról, hogy az egyesület minden irányban tevékeny munkásságot fejt ki. A biztosításokat közvetítő iroda komoly, megfontolt lépéssel halad az egyházi és iskolai javak egységes biztosításának megvalósítása felé. Az eddig befolyt javadalmat főleg kath. népiskolák fejlesztésére fordítja. Targyalta az ösztönyt, valamint a dunavarsányi iskolaszékek segélyezés iránt beadott kérvényét. Egyben kimondta azoknak kedvező elintézését, de felkérte az illetékes plébános iskolaszéki elnök urakat, hogy folyamodványukat az egyházmegyei főhatóság útján terjesszék ismétellen az Egyesület elnökségéhez: mert csakis az egyházi főhatóság véleménye dönthet a kérelem ügyében érvényesen.

A hittanítás reformja. A budapesti tanítók hivatalos lapjában, a Néptanítók Lapjában *Keleti* Adolf a hitoktatás reformjáról ír. Szabadkőműves szemüvegen vizsgálja a kérdést és szelleméhez méltó ravaszszággal egy obskurus német professzornak, *Reinnak* háta mögé bújva mondja el merész állításait úgy, hogy abból a magyar tanügyi világ is értsen. Merészül azt mondja, hogy a hitoktatás ne legyen összekötve az egyházzal: továbbá a hittanból ne legyen vizsgálat, kathekizmust ne tanítsanak se az alsóbb, se a felsőbb iskolákban stb. Ez is elég izlettől arra, hogy minő aknamunkát folytatnak a keresztény magyar társadalom vallásos érzületének lerontására egyes «*hazafiak*». Csodálkozunk azon, hogy a pesti tanítótság ismert józan izlése nem tiltakozik *Keleti* Adolf úr bölcseségei ellen.

Hazafias ünnep. A recski iparos-olvasókör a márciusi napok emlékére hazafias ünnepélyt rendezett. Az olvasókör elnöke, *Vadossy* Róbert kántortanító nagy buzgalmat fejtett ki, hogy a népre minél hatásosabb tegye az ünnepséget.

Derék és munkás kath. tanító. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter a tél folyamán fölkereste a

«Balaton Szövetség»-et. Közölte abbéli szándékát, hogy a balatonparti községekben 30 népies előadást akar rendezni s a titkári hivatal tegyen erre névze előterjesztést. Cséplő Ernő, a «Balaton Szövetség» titkárja a miniszterre megkeresésének eleget tett s az érdekes, nepmiveltésterjesztő előadások rendkívüli látogatottság mellett már folynak is. Szabaly Sandor, Tótszentpál község érdemes róm. kath. főtanítója, ki nemcsak a kath. tanügynek, hanem a szövetségi eszmének is lelkes apostola, föl lett kérve két előadásra, melyet Balatonkeresztur és Balatonberény községekben közel 600 kiszagda jelenlétében meg is tartott. «Szövetkezés a népnevelés szolgálatában» címen rendkívüli érdekes adatokkal fűszerezve kifejtette, hogy manapság csak szövetkezve boldogulunk s úgy a termelés, mint értékesítés terén nagy eredményeket csak úgy érünk el, ha a kisember a nagyember mellé vállatva áll s egymást jó- és balsorsban kölcsönösen segítik, támogatják. Előadásában a nép figyelmét fölhitva azon termelő-ágakra, melyek a Balatont, mint fürdőt, vannak hivatva szolgálni. Továbbá kifejtette, hogy törekedjék a parti lakosság oda, miszerint a lakás minél olesőbb s megfelelőbb legyen s hogy a fürdőközönség élelmiszerét minél jutányosabban helyben beszerezhesse. Mert csak így fog szép «Magyar tengertünk» a fürdő-évad alatt évről évre népesebb lenni. Kidomborította Tótszentpál közs. hitelszöv. életében azt a páratlan eseményt, hogy az Amerikából visszavándoroltaknak, egyenesen az ő kezdeményezésére, szövetkezetük lehetővé tette 300 hold föld megvásárlását, mely műveletet, éjjelt nappallá téve, tisztán szövetkezeti alapon lebonyolított, miért is a nép osztatlan hálaival van munkás, fáradhatatlan tanítója iránt, aki ily módon lekötötte őket az édes hazai földhöz. Érdekes előadását hallgatói osztatlan figyelemmel és tetszéssel fogadták.

Faiskolafelügyelő Hevesvármegye alispánja Matiz János vámosgyörki róm. kath. tanítót a gyöngyösi járás I. kerületének faiskolafelügyelőjévé nevezte ki.

Méhészeti tanfolyamok. A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter úr f. évi 28784. számú rendeletéből a gödöllői áll. méhészeti gazdaságban június 14—27-ig lelkészek, július 1—18-ig és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók, végre augusztus 15—28-ig női hallgatók részére tanfolyam fog tartatni. Mindegyik tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek, az utazáshoz vasúti kedvezményt nyerne. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik föl. A pályázni szándékozók egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat a vármegye, lakóhely, utolsóposta és vaspályáállomást pontosan megjelölve, azt a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve, felettes hatóságuk útján, az illető tanfolyam előtt legálább egy hónappal nyújtás be.

Pályázat. A Magyar Paedagógiai Társaság pályázatot hirdet, ezúttal másodízben, a következő tárgyra: Készíttessék el az eddigi irodalom s esetleges levéltári kutatások felhasználásával gróf Brunswick Terézia életrajza, különös tekintettel a magyar gyermekkertek alapítása körüli érdemeire. A pályadíj néhai György Aladár hagyományából 200 korona. A jutalomtételre bárki versenyezhet magyarnyelvű dolgozattal, mely azonban három nyomtatott ívnél többre ne terjedjen. A pályaművek a Magyar Paedagógiai Társaság titkári hivatalánál (titkár: dr. Gyalai Agost, Budapest, I., Lógody-u. 33.) legkésőbb 1911. évi szeptember hó 1-ig nyújtandók be. A pályairatok negyedréthben, tisztán írva, lapszámozva és köve legyenek. A szerző nevét, állását és lakását tartalmazó zárt pecsétes levélen ugyanazon jellege álljon, mely a pályamű homlokán olvasható. A jutalom a viszonylag legjobb munkának csak az esetben adatik ki, ha az magában véve is méltónak találatik a díjazásra. A pályadíj a művek bírálata után a Társaság 1912. évi január havi elnökségi ülésén fog odaítélteni s a pályázat eredménye az 1912. évi nagygyűlésen fog kibírdettetni. Budapest, 1909. január 23-án. A Magyar Paedagógiai Társaság.

Szerkesztői üzenetek.

W. R. A tanítói lakások javíttatási költségeit a fenn-tartó viseli. Az említett esetekben is. — **2.** A kántori teendőknél a tanító csak akkor kötelezhető a segédkezésre, ha erre díjlevele is kötelezi. — **S. V.** Beérkezett. Jönni fog. — **Gy. J.** Azt, hogy nélkülözhetetlen-e, az illetékes főszolgabíró állapítja meg. A tájékoztatóban a tanítók katonai szolgálati viszonyairól részletes ismertetést adtunk. — **M. J.** A választ elküldjük, amint az ügyben teljesen megbízható tanácsot adhatunk. — **K. K. 1.** Az eset páratlan a maga nemében. **2.** A törvény kötelezi az iskolai hatóságot, hogy a más vallású tanulók hitoktatásáról gondoskodjék. — A népiskolai hitoktatásról a plébános gondoskodik és az ő hatósága alatt történik az. Tandíjat ne szedjenek. — Inkább édesgessék arra a szülőket, hogy gyermekeiket a kath. iskolába járassák és ne az izraelita népiskolába. — **W. V.** Megsürgeljük. — **O. M. 1.** Ismertetni fogjuk. **2.** Igen, joga van. — **N. Gy.** Küldje be postán a nyugtatványt még elseje előtt. — **Sz. R.** A kántori és tanítói fizetés egy- ségesen tanítói fizetésnek veendő s így a plébános ur fel fogása a törvényes. — **Szt. V.** A kívánt címeket megírtuk. — «**Alvincz**» Egyik évben több kell, másik évben kevesebb. Ha marad, azt nem kéri vissza; ha több kellett, a pótlásért folyamodhat.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

**Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerü-
lése végett minden hirdetésre vonatkozó
levelet a kiadóhivatal címére — nem
szerkesztőség — kérünk küldeni.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A hont felsőturi kántortanítói állásra a *Népnevelő* 8-dik számában hirdett pályázat *Április 4-iki* határidővel ezennel megújítatik. Az *iskolaszék*. 180 1—1

A mohorai (Nógrád m.) kántortanítói állásra *április 14-ig* pályázat hirdettetik, mely napon délelőtt 11 órakor orgonálás és énekpróba után lesz a választás. Jövedelme 1000 korona, mely áll hat hold kántortanítói egy negyed telek földből a hitközségtől, párber, tandíj, államsegély, stólából; két szoba, konyha, kamra, istálló, ólból. Kérvények a mohorai plébániához küldendők. *Fran- cisz Nándor* plébános. 182 1—1

A lemondás folytán megüresedett *ipolybéli* (Hont vármegye, vasúti állomás) kántortanítói állásra melynek javadalmazása lakás 2 padlózott szoba, 1 zárt konyha, 1 kamra, 1 óllal, 7 hold 601 □ 01 (katasztrális) szántó és 1 hold 962 □ 01 rét, az egész, egy 400 □ 01-es lucernás kivételével, 1912-ig évi 232 koronáért bérbeadva, 248 □ 01 kert évi haszonértéke 5 kor. 96 fill. meckajövedelem 281 hektoliter búza, 6-25 hektoliter rozs, az egész értéke díjlevel szerint 89 kor. 78 fill., munkaváltság 120 kor., mindennapi tankötelesekért 3 hektoliter búza, díjlevel szerint értéke 31 kor. 80 fill., ismétlőiskolaért 20 kor., egyházi segély 34 kor. 06 fill., stóla 10 kor., államsegély 594 kor. ezennel pályázatot hirdetünk. A kérvények 1909 április 5-ig az ipolyszakallosi róm. kath. plébániához intézendők. *Iskolaszék elnöksége*. 179 1—1

A *barstaszári* osztálytanítói és segédkántori állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1000 korona, ebből 600 korona államsegély. Kertváltság 20 korona és egy-szobás lakás. Kötelességei: 1. A reábizott osztályt tanítani s ha az iskolaszék úgy intézkedik az ismétlőket is tanítani. 2. Minden vásár- és ünnepnapon s minden adandó alkalommal filiákon vagy plébániatemplomban a segédkántori teendőket végezni köteles, miért az orgo-

nálásban való jártasság megkívántatik. Tannyelv magyar, de a tót nyelv ismerete is kívánatos. Választás *április 3-án*. Az állomás választás után azonnal elfoglatandó. Kérvények az iskolaszék címére küldendők.

184 1—1
Nagykosztolány (Nyitra m.) róm. kath. elemi népiskolájához osztálytanító kerestetik. Fizetése: községtől 600 kor., államtól 200 kor. Kérvény 200 kor. államsegélyért a miniszteriumnál; egy szoba téli fűtéssel. Tannyelv tót-magyar. Pályázhatnak csak férfitanítók. Folyamodványok választás napjáig, *április 1-ig*, iskolaszék elnökségére címzendők. Posta és vasutállomás helyben. *Hoenigh Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök.

183 1—1
Prasiecz (Nyitra m.) Lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: mint tanítónak: tandíj a mindennapi tankötelesek után 360 korona, az ismétlősök után 32 korona, szántóföldből 16 korona. Mint kántornak: 42 pozs. mérő rozs, párber a hivatástól, 6 holdnyi föld élvezete, mely jelenleg évi 172 koronáért van bérbe adva, a bérlet 1910 szept. végén jár le, szabad fajzás a prasici erdőben pénzértéke 36 korona, legeltetési jog 4 drb. szarvasmarhára és 2 drb. sertésre, községi segély 12 korona; ostyasítés, hirdetések és offerákból 30 korona, szentmise alapítványokból 34 korona, stólajövedelem 40 korona, államsegély a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1908 szept. hó 33-án 89995. sz. a kelt. rendelete szerint 184 korona. Lakás áll: két szoba, konyha, kamra, istálló, pajta és a ház mellett egyholdas kert, gyümölcsös. A megválasztottnak kötelessége lesz az iskolaszék által reábizandó osztályok oktatása, a kántori teendők a canonica visitatio szerint elvégzése. A pályázatok alulírottához az iskolaszék címére *március 31-ig* adandók be. A választás, melyre a pályázók személyesen tartoznak megjelenni, március 31-én délután lesz. *Markovics Ferenc* plébános.

Győri püspöki megye.

Várkeszői róm. kath. elemi iskolánál ujonnan szervezett osztálytanítói állásra *április 2-ig* terjedő pályázatot hirdetünk. Fizetése: államsegélyből 900 korona, hitközségtől 100 korona. Egy szobás lakás. Folyamodások címe: Iskolaszéki elnökség. Egyházaskesző (Vas m.)

186 1—1
Hilmitzen, (Moson m.) róm. kath. tanítói állás üres. Tannyelv magyar-német. Segít a kántornak, tanít közismert tárgyakat a gazdasági ismétlődésben. Javadalmazás 1000 kor. butorozott szoba, 4 m. fa, 20 kor. kertért. Pályázhatnak tanítónok is. Férfiak előnyben. Határidő *április 4.* Kérvények az iskolaszékhez.

Kassai egyházmegye.

A faji (Abauj-Torna m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 16 kat. hold 609 □ öl szántó, 9 kat. hold 1386 □ öl erdőrés, melynek fele legelőül szolgál, kis kert. Ezen földeknek kataszteri tiszta jövedelme 140 kor. 54 fillér, 8 kőb rozs, 10 kőb zab 152 kor. 80 fillér, tandíj 176 kor. 66 fillér, államsegély 497 kor., stóla stb. 33 kor. Lakása egy szoba, konyha, kamra. Az iskola államosítás alatt lévén, a tanfelügyelő óhaja, hogy a megválasztandó az 3 előzetes jóváhagyásával választassék meg, miért a pályázók személyesen megjelenni nem kívántatnak okvetlenül, hanem kellően felszerelt kérvényeiket 1909 *április 10-ig* küldjék *Hankovits Ferenc* plébánosnak Fájba (u. p. Abauj-Szemere). A választás április 19-én lesz. Ismétlőket ingyen tanítja. tannyelv magyar. Az állás azonnal elfoglatandó.

Nyitrai püspöki megye.

Szolopna (Trencsén m., posta Alsó-Mogyoród) róm. kath. kántortanítói államilag segélyezett állomásra f. évi *április 6-iki* határnappal pályázat hirdettek. Több tétel, összesen 1041 korona 86 fillér. Szántóföldek, gyümölcsfák és kert ház mellett. Három szoba, kamra, gazd. épületek, tűzifa. Tanítási nyelv tót-magyar. 187 1—2

Pécsi egyházmegye.

A **mecekszakali** kántortanítóságra *április 3-ig* pályázatot hirdetek. Jövedelme lakás, kerttel, terményekben 400 kor., készpénzben 200 kor. és államsegély 400 kor. Abaliget (Baranya m.). *Kopári Gyula* iskolaszéki elnök. 177 1—1

Szatmári egyházmegye.

Huszt (Máramaros m.) kincstári róm. kath. elemi népiskolához okleveles, esetleg képezdét végzett helyettes kántortanítót keresek, két esetleg három hónapra. Az állás meghívásra azonnal elfoglatandó. A törvényben előírt tiszteletdíj havi részletei biztosítvák. *Ulferth Alfonz* esperes. 185 1—1

BAHÉRY JÓZSEF Koháryháza,

(Pohorella, Gömörm.) előfizetést hirdet

≡ **TRÚCHLIVÉ HLASY** ≡

római kath. temetési énekkönyv, második bővített kiadásra április végéig. Előfizetési ára 5 korona.

178 1—2

ELADÓ!

174

Riparia Portalis sima I. oszt. 200.000 (ezre 18 K), gyökeres 150.000 (ezre 28 K). II. oszt. 20 K. **Rupestris Monticola** — európai vessző — és **Delawareból** sima és gyökeres. A Delaware kiváló minőséget adó direkttermő, melyet nem kell permetezni

Ermelléki bor. Asztali: 1908 évi fehér 32 K, vörös 40 K. A késői szüret folytán kiváló minőségű.

Fajborok: Olasz és Rajnai Rüzling, Delaware. Muskotály. Borminta 1/10 liter ingyen, negyedliter 70 fillér, félliter 1 K. A Delaware részletes ismeretetését s a szállítási feltételeket magában foglaló **árjegyzékemet** ingyen és bérmentve küldöm meg.

Söpjüng Endre szőlőtelepe

Székelyhídon (Biharmegye).

Stampay ének- és imakönyve,

(XV. kiadás. 256 oldal. 24 oldalas kotta ingyen!) amely 30 és 50 filléres kötetekben, tízre egy ingyen-példánnyal kapható *Köbölkúton*. Esztergom megyében, jövő évben *áremelés nélkül bővítve* lesz. Szíves **hozzászólások** május végéig **kéretnek**.

162 2—12

Hegedük,

fuvalák, tárogatók, **grammophonok** és minden egyéb **hangszerek csekély havi törlesztésre** kaphatók

NOWOTNY J.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 21. szám.

Nagy választék grammophon-lemezekben.

Kérjen hangszer-árjegyzékét.

41—11.

Tizedik kiadás!
Tisztelettel adom tudtára kedves kartársaimnak, hogy a

CSIZMADIA-iéle

EGYHÁZI NÉPÉNEKTÁR

ima- és énekkönyv 10-ik kiadása most hagyta el a sajtót az Athenaeum Irod. és Nyomdai R-T. kiadása an, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám alatt.

A 420 oldalas vastkos könyv 500 éneket s bő emelészt foglal magában, emellett ára más imakönyvekéhez képest csekély.

Igen erős kötésben készült dísszel 80 fillér. Csinos vászonkötésben, préselt dísszel és keresettel 1 korona.

Tíz példány bérmentes küldve és így egy ingyenpéldány mellékelve. A főtisztelendő plébános urak bizományba is kaphatják. — (Elárúsitóknak 20% engedmény.) 108 1—2

Hogy mily általánosan kedvelt énekes-könyv lett ez a rom. kath. híveknek s mily nélkülözhetetlen kézikönyv a főtisztelendő papság s a kántoroknak, legényesebben igazolja az a példánul ábr. eset, hogy rövid pár év alatt immár tízszer jelenik meg 10.000 példányos kiadásban, s ezzel együtt most már 100.000 példányban került ki a sajtó alól.

A könyv az esztergomi főegyházmegyei hatóság által van jóváhagyva. Zarándi, 1909. jan. hav.

Kartársi tisztelettel
Czizmadia I. Gyula.

□□□ Szőlőoltvány! □□□

Régiszőlők hiányának pótlására 2 éves gyökerű száza 20 K
Gyökeres fásoltvány ezre 150 K
" " szépségűhával " 90 K
" " zöldoltvány " 160 K
Sima " 90 K
Gyök. riparia portalis vastag " 32 K
" " 2 éves " 40 K
Sima riparia portalis " 18 K
" " vékony " 8 K
Gyökeres hazai nemes vessző " 30 K
Sima " 10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — **Arjegyék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása. 73 s—12

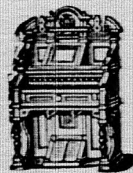
SZÉKELY L. JÓZSEF Gyöngyös, Szent Urbán-templom.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. **Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig.** Tanerőknek s jelkészeknek különös százalékgedmény. Arjegyék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 93

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

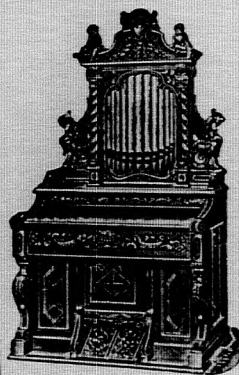
Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítottassanak s az abból befolyó jutalékok az iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfeleltől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szivesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezte) alatt van, érdeklődők ide sziveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület
központi irodája.

38 10—26

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok speciális beszerzési forrás Monarchiában.

Elismert elsőrangú műre-mek csak a Zimmermann-féle **HARMONIUMOK.**

Ausztria-Magyarországi képviselője:
Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt. papság, és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Egyházi Új Népeknktár.

Ima- és énekeskönyv **Máté János** kántortanító által szerkesztve, a veszprém-egyházmegyei hatóság által 1876—1908. sz. alatt jóváhagyva, most jelent meg **Nádai J.** könyvkereskedésében, **Keszthelyen.** Ezen csinos és tartós kiállítású könyv magában foglalja az egyházi évből előforduló összes ünnepekre és egyéb alkalmakra szokásos imákat és énekeket. Különösen a szentmise alatti és szent-keresztúti imák szép képekkel vannak illusztrálva. Igen alkalmas az iskolába járó növendékeknek, mert a szentmise alatti szolgálat módját (ministratio) is magában foglalja. Nyomása és kiállítása felveszi a versenyt a hasonló művekkel, ára meg is csekély; erős kötésben 50 fill., de kapható különféle díszkötésben is jutányos áron. A kántortanító uraknak mutatvány-példányt kívánatra küldök portómentesen megrendelés céljából 50 fillér beküldés ellenében. — Elárúsitóknak 20% árengedményt adok. — Tíz példányt bérmentve küldök és egy ingyen-példányt ráadok. 671—1